36522 ـ کسی که از روی فراموشی یا نادانی یکی از ممنوعات احرام را انجام دهد

سوال

اگر کسی به سبب فراموشی یا ندانستن، مرتکب ممنوعات احرام شود حکمش چیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

شیخ ابن عثیمین ـ رحمه الله ـ می‌گوید:

اگر شخص از روی فراموشی یا جهل مرتکب چیزی از ممنوعات احرام شد، چیزی بر وی لازم نیست اما لازم است به مجرد از بین رفتن عذر دست از انجام آن ممنوع بکشد. همینطور واجب است به کسی که از روی فراموشی یا جهل مرتکب ممنوعات احرام می‌شود تذکر و آموزش داد.

مثلا: اگر کسی از روی فراموشی در حال احرام لباس پوشید چیزی بر وی واجب نیست، اما هرگاه یادش آمد باید لباس را بیرون آورد. همینطور کسی که از روی فراموشی شلوار به پا داشت، سپس بعد از منعقد شدن نیت و لبیک گفتن یادش آمد باید فورا شلوارش را بیرون آورد [و ازار به پا کند] و چیزی بر عهده‌ی وی نیست. همچنین اگر حکم چیزی را نمی‌داند مثلا زیرپوشی که دوختنی نیست بر تن دارد و گمان می‌کند فقط پوشیدن چیزی که دوخته شده برایش حرام است، اما وقتی دانست پوشیدن زیرپوش جایز نیست حتی اگر دوخته نشده باشد، باید آن را از تن بیرون آورد.

قاعده‌ی کلی در این مساله چنین است که همه‌ی ممنوعات احرام را اگر انسان از روی فراموشی یا جهل یا اجبار انجام دهد چیزی بر عهده‌ی وی نیست، زیرا الله متعال می‌فرماید:

رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا [بقره: ۲۸۶]

(پروردگارا اگر فراموش کردیم یا به خطا رفتیم ما را مواخذه نکن).

و الله متعال در پاسخ این دعا فرموده است: چنین کردم.

همینطور برای این سخن خداوند متعال که فرموده است:

وَمَن قَتَلَهُ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا [مائده: ۹۵]

(و هر کس از شما عمدا آن را بکشد...).

و فرقی ندارد ممنوعی که در احرام مرتکب شده در لباس یا عطر و مانند آن، یا درباره‌ی کشتن شکار و تراشیدن سر و مانند آن باشد، هرچند برخی از علما میان این دو تفاوت قائل شده‌اند، اما صحیح این است که این دو تفاوتی ندارند، زیرا این نیز جزو ممنوعاتی است که انسان در صورت انجام آن از روی نادانی یا فراموشی و اجبار، معذور می‌باشد.